

دو چهره از عزت الله انتظامی پیر دیر تآثر ایران

عزت الله انتظامی که یکی از معدود بازماندگان گروه نویسین و دست پرورده این استاد تأثر تجربی - علمی است خوشبختانه زنده است و می تواند شاهد صادقی برای تلاش نویسین و شاگردانش برای پایه گذاری تأثر نوین ایران باشد. انتظامی نیازی به معرفی ندارد و نزدیک شصت سال است که خاک صحنه های تآثر و فضای سینمایی ایران خورده است و در دهها نمایشنامه و فیلم بازیگر اصلی بوده است. او از آن جنان محبوبیتی برخوردار است که در هر دو رژیم شصت سال اخیر مورد احترام بوده است و هیچگاه گرفت و گیر دیگر بازیگران را نداشته است. چند ماه پیش در پاریس از او تجلیلی به عمل آمد که خود هم حضور داشت. اخیراً نیز در دی ماه امسال (۱۳۸۶) در مراسم تجلیل از دانشجویان برتر و استادان برجسته مؤسسه آموزش عالی آزاد پارسه، از عزت الله انتظامی و داود رشیدی تقدیر شد. عزت الله انتظامی در این مراسم ضمن بیان شور و شوق خود از حضور در مراسم تقدیر از دانشجویان برتر و استادان برجسته گفت: من همیشه هنگام برخورد با موفقیت های علمی دانشجویان ایرانی به یاد زمان جوانی خودم می افتم که راه تحصیل دانش به اندازه امروز راحت نبود و من با دیدن این موفقیت های دانشجویان عزیز بی اختیار اشک می ریزم.

بررسی شاهنامه بود. ولی لرتا سال ۱۳۴۳ به ایران بازگشت. تأمل و بررسی پیرامون کتاب هنر تئاتر نویسین را، که اصولاً حاوی نظر و راهنمایی در مقوله ی فن بیان و حرکت است، برای تاریخ و تکمیل این بخش ضرور می دانیم. همزمانی سال های پایانی تحصیل (اسکویی) و به ویژه سکونتش در دو طبقه خانه ای واحد با نویسین، (۵۵-۱۹۵۴) فرصت هایی برای تبادل نظر فراهم آورد. در بحثی راجع به کتاب هنر تئاتر، که با حضور احسان طبری انجام گرفت، نویسین نظر مرا درباره ی اشتباه بودن گزینش نام کتاب پذیرفت، و قبول کرد که اگر دست کم کتاب نام فن تئاتر را می داشت، اشتباه کوچکتر می بود. به همین جهت هم به محض امکان سفر به ایران، کتاب را در تاریخ ۱۳۴۸/۶/۲۷ با نام جدید، فن تئاتر، و نام مستعار تجدید چاپ کرد.

نویسین در سال ۱۳۴۸ بدون سر و صدا به ایران آمد
دلایل سفر نویسین به تهران و بازگشت وی را پرویز ناتل خانلری نیک می داند. این سفر نه از نظر دولت، بل از لحاظ حزبی، دوستان، خویشان و شاید علل دیگر، بی سروصدا انجام پذیرفت. در این سفر نویسین از جمله نسخه ای از نمایشنامه رستم و اسفندیار را به ملاحظات شخصی، بی سروصدا به دکتر خانلری اهداء کرد. نمایشنامه سراسر از میان اشعار شاهنامه انتخاب شده و مورد مطالعه نگارنده نیز قرار گرفته است. در تهران عده ای معدود نویسین را ناباورانه دیده بودند. استنباط نگارنده این است که او برای همیشه به ایران بازگشته بود. این یقین از آنجا ناشی می شود که عبدالحسین انصاری (رئیس وقت انجمن فرهنگی ایران و شوروی) که گمان می کرد نویسنده نیز در جریان قرار دارد،

نقش تاروف یا میرزا کمال الدین را در این نمایشنامه روانشاد حسین خیرخواه بازیگر برجسته و شاگرد بزرگ نویسین عهده دار بود. نویسین آنقدر به کار خیرخواه علاقمند و معتقد بود که هر دوبار کارگردانی نمایشنامه تاروف را به عهده حسین خیرخواه شاگرد خود واگذار کرد و او را برای روزهایی که خود حضور ندارد آماده می ساخت. و دیدیم که پس از دستگیری و زندانی شدن نویسین، این خیرخواه بود که توانست نمایشنامه های سنگین و برجسته ای را در تآثر سعدی با نبودن نویسین کارگردانی کند و به صحنه بیاورد که درباره آنها سخن خواهیم گفت.

اقامت جستند، و چون ضابطه سنی، مانع ورود آنان به فاکولته کارگردانی انستیتوی دولتی هنرهای تئاتری بود، لرتا به استودیوی بازیگری تئاتر هنری، که بهترین آموزشگاه بازیگری جهان محسوب می شود، وارد شد و نویسین در دانشکده ی ادبیات ماکسیم گورکی نام نوشت، و در اواخر زندگی دکتر علوم فیلولوژیک گردید. کار اصلی نویسین، ترجمه چند کتاب از زبان روسی به فارسی و کار در کمیته

یادمانده ها ... ادامه مطلب

سرانجام در سال ۱۳۱۱ نوشین از فرانسه به ایران مراجعت نمود...
U ' qI t U dU U ZM E v
fi • E • ¶

نوشین پس از تدریس فن بیان در هنرستان هنرپیشگی تهران سه بار دیگر نیز به تشکیل کلاس خصوصی اهتمام ورزید. بار نخست در اواخر سال ۱۳۲۵ به اصرار رفقای حزبی اش به نیت از سرگیری فعالیت های نمایشی در کلوب کلاس تئاتر را به راه انداخت. نمایش های روسی بزرگوار و سه دزد از جمله فعالیت های این کلاس بودند. بار دوم و سوم هنگام تعطیلات تابستانی سال های ۲۶ و ۱۳۲۷ کلاس ها در محل تئاتر فردوسی تشکیل شدند. مدت فعالیت هر یک از کلاس ها، سه ماه و یگانه درس آن فن بیان بود.

کودک دلیر، شعر نوی یا دیالوگ

استاد در هر سه کلاس شعر کودک دلیر اثر ابوالقاسم لاهوتی، و تابلوی رستم و تهمنه، فردوسی را تدریس می کرد. وی می گفت که: این شعرها به دلیل جنبش معانی و حرکت درونی کلمات، برآزنده تر از سایر اشعار فارسی است. می گفت اشعار کلاسیک ما بیشتر خصلت توصیفی دارند و برای فن بیان سودمند نیستند.

استاد در کلاس دوم، پیش از گزینش نمایشنامه ی مستطقی، صحنه های ورود رستم به کاخ سنجان، و ورود تهمنه به خوابگاه رستم را، به منظور افتتاح تئاتر فردوسی با نمایش نامه ای از شاهنامه، مدتی موضوع درس قرار داد. در کار روی نمایشنامه برای طرز بیان، اهمیت به خصوص قائل بود. از بازیگران می خواست که نقش خود را حفظ کنند و نسبت به کلمات نویسنده وفادار باشند و این دلیل طول مدت تمرین های وی نسبت به سایر تماشاخانه ها بود. زیرا آنان هرگز با یک هفته تمرین، نمی توانستند، به مرز حفظ کردن نقش ها برسند! او هنگام ترجمه برای ذوق و خواست تماشاگران اهمیت بسیاری قائل بود. در این کار تا آن جا پیش می رفت، که ارزش چاپ ترجمه های خود را پایین می آورد، لیکن این دخالت به هیچ روی از توفیق اجراهای او نمی کاست.

نمایشنامه هایی که به وسیله ی او برگردانده و بیشتر آنها چاپ شده است، عبارتند از: **اتللو و هیاهوی بسیار برای هیچ آثار شکسپیر، ولین اثر بن جونسون، توپاز اثر پانیول، رزماری کار برکلی، پرنده آبی نوشته مترلینک، چراغ گاز آجورده، در اعماق اثر ماکسیسم گورکی و شئل سرخ از اوژن بریو.** استاد با توجه به ضعف کارهای ترجمه ای خود، بعدها در صدر رفیع اشتباه برآمد و نمایشنامه ی در اعماق را چنانکه می بایست، منطبق با اصل، از نو ترجمه کرد، لیکن به چاپ آن موفق نشد. وی بر حسب اقتضای زمان، تک پرده هایی به نام ترس از جرم، زن وظیفه شناس، پیرمرد خرف و جوان عصبانی، میان سال های ۱۳۱۱ و ۱۳۰۶ نوشته است. جدی ترین کار او در زمینه ی نمایشنامه نویسی **خروس سحر** است، که در مجله ی پیام نو چاپ شده است. خانم عثمانوا در رساله ی خود عقیده دارد که نویسین این اثر را تحت تأثیر نمایشنامه دشمنان، نوشته ی ماکسیم گورکی، نوشته است. از اینکه نویسین چه وقت با نمایشنامه دشمنان گورکی، که در شماره هفت و هشت مجله پیام نو

کاملیا آزرم
مشاور صدیق شما در امور املاک
خرید و فروش املاک با بهترین قیمت
در کوتاهترین زمان
مشاوره و ارزیابی منزل شما بطور رایگان
برای اطلاع از تخفیف مخصوص لطفاً با من با شماره تلفن ۸۸۵۸-۶۰۸ (۴۰۸) تماس حاصل فرمائید.
Office: (408)267-5350 x232
azarmka@yahoo.com
2111 Lincoln Ave., San Jose, CA 95125

کاملیا محمودی
وکیل رسمی دادگاههای کالیفرنیا و فدرال
کلیه امور خانوادگی شامل: طلاق، تنظیم قرارداد قبل از ازدواج، تنظیم وصیت نامه، تراست، انحصار وراثت، وکالتنامه مالی و پزشکی، قیمومت بزرگسالان و خردسالان
Divorce, Prenuptial Agreements, Division of Assets, Estate Planning, Probate, Power of Attorney
Conservatorship & Guardianship
(408) 287-2030
Fax: (408) 287-2788
1550 The Alameda, Suite 330, San Jose, CA 95126

گلفروشی بسکام Bascom Florist & Gifts
ما پیام شادی، عشق و یا همدردی شما را با زبان گل ها ابراز می کنیم!
ارسال گل به سر تا سر آمریکا در اسرع وقت و با مناسبترین قیمت
کلیه سفارشات برای هر نوع مراسمی پذیرفته می شود!
Senior Citizen 25% discount
Mention this ad & get 10% discount
(408) 558-9509
Toll Free: 1-888-SIX-ROSE (749-7673)
2089 S. Bascom Ave., Campbell, CA 95008